

מפתח תשובות נכונות

שאלה	1	2	3	4	5
תשובה	(3)	(1)	(2)	(4)	(1)

הטברים

1. השאלה: לפי הפסקה הראשונה, מה הייתה הסיבה הישירה לכך שהצמיחה בארצות הברית של שנות ה-20 הייתה "מלאכותית"? (שורה 4)

פתרון: נקרא את הפסקה הראשונה במטרה להבין מדוע הצמיחה בארצות הברית של שנות ה-20 הייתה "מלאכותית", בטרם ניגש לתשובות המוצעות.

בתחילת הפסקה מספרים לנו על משבר כלכלי שהגיע בתום עשור של פריחה כלכלית, אשר פקד את ארצות הברית ואת מדינות המערב. לאחר מכן מספרים לנו שכיום ידוע שהמשבר נגרם בגלל שהבנקים הלוו לציבור ולחברות סכומי כסף גדולים, גם כאשר יכולתם להחזיר את ההלוואות לא הוכחה.

אם בהקשר זה מציינים ש"הצמיחה המלאכותית" התקרבה לקיצה ב-1928 (שנה לפני שהחל המשבר), כאשר מנהלי הבנקים החלו לצמצם את הזרמת הכספים חסרי הכיסוי, הרי שניתן להסיק כי ה"הצמיחה המלאכותית" נבעה מהזרמת הכספים שנעשתה על ידי הבנקים ללא יכולת פירעון של הצד הלווה.

תשובה (3).

2. השאלה: "השפל הגדול טפח על פניהם" (שורה 14), כלומר השפל הגדול הוכיח -

פתרון: ננסה להבין את משמעות הציטוט המדובר מתוך הקטע בטרם ניגש אל התשובות המוצעות.

בפסקה השנייה מספרים לנו על הגישה הכלכלית שרווחה במדינות המערב עד השפל הגדול, על פיה כל עוד מתקיים שוק חופשי בין ביקוש והיצע, המשק צפוי לשגשג. כלומר, על פי אותה גישה שוק חופשי בין ביקוש והיצע הוא תנאי מספיק למשק חזק ומשגשג.

אם נאמר לנו בהקשר של אותה גישה: "אך השפל הגדול טפח על פניהם (של אלו שהאמינו בגישה זו)", הרי שניתן להסיק כי השפל הוכיח להם שגישתם מוטעית. כלומר, ששוק חופשי בין ביקוש להיצע אינו מספיק לבדו על מנת לקיים משק חזק ומשגשג.

כעת נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): ששינוי המשקל של השוק החופשי אינו ערובה לשגשוג. זו התשובה הנכונה.

תשובה (1).

3. השאלה: איזו טענה מיוחסת לקיינס בקטע?

פתרון: נחפש בקטע התייחסות לדבריו של קיינס ולאחר מכן נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): צמצום הוצאות הממשלה במשק בעת פריחה כלכלית צפוי לגרום למשבר כלכלי

התשובה אינה נכונה. בשורה 23 נכתב: "הכסף הדרוש לכך צריך להיחסך, לשיטתו (של קיינס), בעת שגשוג". מכאן שקיינס רואה בצמצום הוצאות הממשלה בתקופות של שגשוג ופריחה כלכלית, כפעולה ראויה ונכונה שלה. כלומר, ניתן להניח כי הוא מאמין שפעולה מסוג זה לא צפויה להוביל למשבר כלכלי.

תשובה (2): הרחבת הוצאות הממשלה במשק בעת משבר כלכלי מגבירה בסופו של דבר את התעסוקה במגזר העסקי

זו התשובה הנכונה. בשורות 21-22 נכתב: "לטענת קיינס, על הממשלות להתערב בעת משבר, באמצעות השקעה במשק ויצירת תעסוקה שתביא לחידוש הצמיחה". מכאן שקיינס מאמין שהשקעה בעיתות משבר תביא לחידוש הצמיחה, כלומר להגברת התעסוקה במגזר העסקי.

לצורך שלמות ההסבר נבדוק גם את שאר התשובות:

תשובה (3): התערבות ממשלתית במשק בעת משבר כלכלי הכרחית להיווצרות שיווי משקל בין ביקוש להיצע התשובה אינה נכונה. על פי דבריו של קיינס " ייתכן ששיווי המשקל יתקבל תחת אבטלה המונית, כאשר ידם של המובטלים הרבים אינה משגת לרכוש מצרכי יסוד." (שורות 20-21). כלומר, לדעתו של קיינס ישנם מקרים שבהם מתקיים שיווי משקל בין ביקוש להיצע גם בעיתות משבר כלכלי. מכאן שאין הכרח שהממשלה תתערב בעת משבר כלכלי כדי שיווצר שיווי משקל בין ביקוש להיצע.

תשובה (4): הרחבת הוצאות הממשלה במשק בעת פריחה כלכלית צפויה לגרום למשבר כלכלי

התשובה אינה נכונה. בטענה המוצגת בתשובה זו מתקיים קשר של סיבה ותוצאה בין הרחבת הוצאות הממשלה בעת פריחה כלכלית, לבין משברים כלכליים עתידיים. מדבריו של קיינס אמנם ניתן להבין כי הוא מאמין שהמדינה צריכה לחסוך כסף בתקופות של פריחה כלכלית, על מנת להשתמש בו במידה ויהיו משברים עתידיים, אך לא ניתן להסיק מדבריו כי במידה והממשלות לא יחסכו צפוי משבר כלכלי.

תשובה (2).

4. השאלה: לפי הפסקה השלישית, איזו מההגדרות הבאות היא המתאימה ביותר למושג "עבודה יזומה"?

פתרון: ננסה להבין את משמעות המושג "עבודה יזומה" מתוך הקטע בטרם ניגש אל התשובות המוצעות. הפסקה השלישית עוסקת בתיאוריה הכלכלית של קיינס.

בתחילת הפסקה מתאר קיינס את התהליך שמוביל בסופו של דבר למשבר כלכלי: כאשר "משקי הבית" מקבלים החלטה לרכוש פחות מוצרים, הכנסותיו של המגזר העסקי פוחתות, כתוצאה מכך מפוטרים עובדים ממגזר זה. גל הפיטורים במגזר העסקי גורם ל"משקי הבית" לרכוש עוד פחות מוצרים, וכך נוצר מעגל קסמים שמביא להצטמקות הכלכלה ולמשבר כלכלי.

בהמשך הקטע מסביר קיינס את התיאוריה הכלכלית שלו: קיינס טוען שבזמנים של משבר כלכלי המדינה צריכה להתערב ו"להשקיע ביצירת תעסוקה שתביא לחידוש וצמיחה". בהקשר זה מספרים לנו כי הוא הציג הנהגת עבודות יזומות על-ידי המדינה, כגון ייעור וטיפול סביבתי.

כלומר, לפי קיינס, אם המגזר העסקי לא יכול לספק עבודות לכולם, הרי שהממשלה צריכה ליזום מקומות עבודה נוספים מעבר לאלו המוצעים על ידי המגזר העסקי, במטרה להוריד את מספר המובטלים במשק. מכאן ש"עבודה יזומה" היא עבודה שאין לה ביקוש במגזר העסקי.

תשובה (4).

5. השאלה: לפי הפסקה האחרונה, איזו ביקורת אפשר להפנות כלפי המדיניות הכלכלית הקיינסיאנית במבט לאחור?

פתרון: נקרא את הפסקה האחרונה במטרה למצוא ביקורת כלפי המדיניות הכלכלית של קיינס, ולאחר מכן נבדוק את התשובות המוצעות.

בתחילת הפסקה מספרים לנו שעד שנות ה-70 ממשלות המערב ניהלו את כלכלותיהן לפי האסכולה הקיינסיאנית. לאחר מכן מספרים לנו שבשנות ה-70 החלה האטה בצמיחה ו"התערבות הממשלות אוששה את הכלכלות רק באופן חלקי". אם המדיניות הכלכלית של קיינס, הדוגלת בהתערבות הממשלה, אמנם הצליחה לאושש את הכלכלה אך לא בצורה מלאה, הרי שיש כאן ביקורת על אותה מדיניות.

כעת נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): המדיניות הביאה בסופו של דבר למשבר מסוג דומה לשפל הגדול, אם כי פחות בחומרתו

זו התשובה הנכונה. אם נאמר שהמדיניות הכלכלית אוששה את הכלכלה רק באופן חלקי, הרי שניתן להסיק כי הביקורת כלפי אותה מדיניות היא שהיא לא הצליחה למנוע את המשבר, אלא רק להפחית מחומרתו ביחס למשברים קודמים.

תשובה (1).